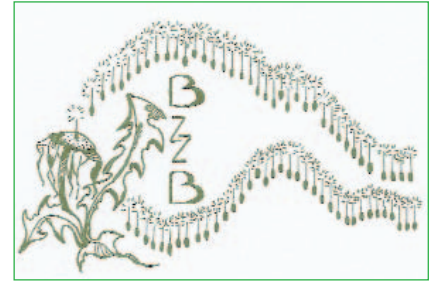

Nieuwsbrief

Stichting
Behoud de Zak van Zuid-Beveland
Secretariaat: v.d.Poest Clementstr 7,
4443 AL Nisse
Tel. 0113 - 649536
Triodos Bank : NL94TRIO0198420285
e-mail: bzzb@hetnet.nl
www.bzzb.nl

SEPTEMBER 2015

ONZE DONATEURS

Naast de uitnodiging voor de komende donateursmiddag hebben we u nog een aantal aardige zaken te melden. Op **12 september** staan we met onze kraam op de openingsdag van informatiecentrum Zwaakse Weel van Natuurmonumenten.

Misschien is deze datum, die samenvalt met Open Monumentendag (2015 thema kunst en ambacht) al gepasseerd als u dit leest; maar we treffen er vast heel wat bezoekers en kunnen zo de BZZB weer onder de aandacht brengen. 's Morgens mogen we zelfs de districtscommissie van NM toespreken over de Zak en de BZZB!

Nieuw

Ons bestuur wordt inmiddels versterkt door twee nieuwe leden: **Mieke van der Jagt** en **Lou Schipper**. Wij zijn heel blij. Lou hielp ons al jaren door de jaarrekeningen op te stellen, maar hij is nu bereid het penningmeesterschap op zich te nemen. Mieke is natuurlijk goed met de pen vanuit haar professie: ver-

slaggeefster. In de volgende nieuwsbrief stellen ze zich nader aan u voor.

Door de vakantie heeft het bestuur nog niet voltallig vergaderd, maar Lou en Mieke zijn al begonnen met taken uit te voeren! Ondanks dat, zoeken we nog steeds bestuursleden of vrijwilligers, die incidenteel de BZZB willen ondersteunen met raad en daad. En ziet u kans een nieuwe donateur te werven, fantastisch!

Omgevingsplan Borsele 2017

De BZZB heeft haar handen vol aan de Zak zoals u kunt lezen elders in dit blad. Onbesproken zaken, zoals het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied 'omgevingsplan Borsele 2017' vragen onze aandacht. Het motto van het gemeentebestuur 'minder regels en meer vertrouwen' klinkt eigentijds, maar is in de werkelijkheid van alle dag niet altijd de gewenste oplossing. Een eerste bijeenkomst leverde veel vragen op. Niettemin gaan we mee, vol goede moed het traject in. Binnenkort wordt de Nota van Uitgangspunten toegelicht.

van het bestuur

Hagel

Het vervolg van de kwestie hagelkanonnen ligt bij de rechtbank. De zaak blijkt nog relevanter nu het klimaat zich wijzigt en fruitkwekers, agrariërs en anderen zich willen wapenen tegen heftige buien. Wij hopen dat uiteindelijk zorgvuldig toegepaste deugdelijke middelen meer zekerheid geven en uitkomst bieden tegen hagelrisico. Zelfs een redelijke verzekering kan een betere oplossing zijn. Een minder kieskeurige consument helpt ook.

Opletten

De Sloeweg; de aansluiting A58 - het hondenbot bij Abtskerke - (volgens de Fietsersbond ongunstig); ontwerp-inpassingsplan 380 kV; de wekelijkse omgevingsplannen (lastig te vinden op www.officielebekendmakingen.nl, er gebeurt zoveel in ons kleine gebiedje.

Wij blijven opletten en meedenken; doet u dat ook? Een tip of vraag kunt u altijd kwijt op www.bzzb.nl bij contact.

UITNODIGING VOOR TWEE 'GOUWE OUWE' donateurmiddag 10 oktober

Het bestuur heeft dit jaar gekozen voor een donateur middag in het teken van cultureel erfgoed. Wij nemen u op zaterdag 10 oktober graag mee naar de molen de Vijf Gebroeders en de klompenmakerij Traas in Heinkenszand.

Door de restauratie van de molen en inspanningen om tot de bouw van een ontvangstruimte te komen, staat dit werkend monument al jaren in de belangstelling. De stellingmolen mag nu gerust de trots van Heinkenszand genoemd worden. Ook klompenmakerij Traas bestaat al ruim honderd jaar.

Wat er in die honderd jaar veranderd is, kunt u nu te weten komen en zelfs met eigen ogen aanschouwen.

De ontvangst en afsluiting vinden plaats in de ontmoetingsruimte 'De Meuleschure' bij de molen Slaakweg 1, 4451 RB Heinkenszand.

Tussentijds geven zowel de molenbeheerder als de klompenmaker aanschouwelijk onderwijs.

U begrijpt het al; onze gebruikelijke wandeling is die tussen de molen en de klompenmakerij aan de Westdijk nummer 3; over een deel van het ommetje van Heinkenszand over het Sloepad. Ter plekke krijgt u toelichting bij wat u ziet.

Als het aantal aanmeldingen weer groot is, gaan we in twee groepen. We moeten zelfs een beetje een strak tijdschema aanhouden. Eens zien of dat lukt!

Programma:

inloop vanaf 13.15 uur

13.30 uur: ontvangst door de voorzitter met koffie, thee of frisdrank.

13.50 uur: bezoek aan de molen/ wandeling naar en bezoek aan de klompenmaker

uiterlijk 14.50 uur: wisseling

van de groepen wandeling terug naar de molen / wandeling en bezoek aan de klompenmaker en wandeling terug van **16.00 tot 17.00 uur** ontspannen we in de Meuleschure met een hapje en dit maal een alcoholvrij drankje !

Voor de goede organisatie horen we graag of u naar de donateur middag komt.

**Opgave via secretariaat
Van der Poest Clementstraat
7, 4443 AL Nisse,
of via bzzb@hetnet.nl
of telefonisch 0113-649536.**

Het liefst vóór 1 oktober!

GEEF DE MUS EEN HUIS

Dialogo loont altijd de moeite, zelfs als je het nooit eens wordt. Op een winderige, maar voor het overige stralende dag, hebben we het 200-jarig jubileum van het Mussengilde in 's-Heer Abtskerke opgeluisterd met veruit de mooiste stand van het hele veldje. We waren de enige natuurbeschermingsorganisatie op de wei van Krijger. Het Zeeuwse Landschap en Natuurmonumenten lieten verstek gaan. De jagers, die zich ook graag als natuurbeschermers afficheren waren er wel.

Een gemoedelijk middagje werd het met lekkere padvindspannenkoeken, biologisch ijs en een goede catering. Onze kaarten zijn populair, onze displayborden ook maar wij zelf niet, vernamen we van enkele fruittelers.

Waarom moeten wij zo nodig tegen die hagelkanonnen strijden? Dat was de vraag en daar geven we natuurlijk graag een antwoord op, al wil niet iedereen daarnaar luisteren.

Nog maar weer eens opgelepeld: de BZZB heeft niets tegen fruittelers, integendeel. Maar wel tegen een overheid die systematisch de eigen regels aan de laars lapt.

Als het over de werking van de kanonnen gaat, kun je net zo goed een geloofsstrijd beginnen. De fruittelers zijn ervan overtuigd dat het werkt, de wetenschap beweert het tegendeel. Een kwestie van geloof, dus, en als het daarover gaat, komen er al snel emoties bij kijken. Geeft niks. Het is goed dat we elkaar eens ergens anders tegen komen dan in een bestuurlijke of gerechtelijke omgeving.

Een doorslaand succes bleek het bouwmodel voor een mussenkotje. Stapels ervan hebben we uitgedeed. Curieus was het feit dat er op de hele wei maar weinig over de mus te ontdekken was,

maar één afbeelding van het vogeltje spande de kroon: veel meer dan levensgroot op ons kraam.

KUDDE

Jammer! Heel erg jammer: Wanbestuur en desinteresse hebben de Zeeuwse Schaapskudde om zeep geholpen. Het bestuur – inmiddels failliet – heeft een spoor van vernieling getrokken.

En het begon zo mooi in 1978. Natuurmonumenten en de gemeente Borsele richtten een schaapskudde op, die met donaties en subsidies in stand gehouden kon worden.

Natuurmonumenten had er baat bij. Kort tevoren had de vereniging de term bloemdijken gemunt; dijken waar met name op de zuidhellingen haast verdwenen soorten nog voorkwamen. De grazende schapen zouden verruiging tegengaan en bovendien met vacht en keutels de bijzondere soorten verspreiden. De burgemeester van Borsele, toen nog Godfried van den Heuvel, werd qualitate qua voorzitter en zette er voluit de schouders onder. Borsele had toeristen van het rustige soort immers wel wat te bieden. Een extra attractie was zeer welkom.

Binnen de kortste keren werd er een traditionele schaapskooi gebouwd: een leerlingenproject waaraan veel jongens van de ambachtsschool hebben meegewerkt. Het kostte allemaal niet veel, want de grond was van Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer.

De herders deden vervangende dienstplicht en het jaarlijkse Schaapscheerdersfeest kwam voornamelijk uit de ruggen van Nissenaren, die met veel geestdrift en ellebogenvet tenten en kramen bouwden, kabels legden en dranghekken plaatsten.

De opvolger van Van den Heuvel, Jan Bart Mandos, vatte zijn taak

op met evenveel enthousiasme. Hij was degene die zich – tongue in cheek – voorstelde als de burgemeester van Borsele, de gemeente die bekend is om zijn schaapskudde. Een bezoekerscentrum in de vorm van een hooiberg werd gerealiseerd. Moeilijker werd het toen de dienstplicht werd afgeschaft. Herders gingen geld kosten en er waren grotere bijdragen nodig van provincie, gemeente en Natuurmonumenten.

Aan donateurs en vrijwilligers was nog steeds geen gebrek en tal van fietsers en wandelaars waardeerden de kudde, de dijken en elk jaar ook de lammetjesdagen.

De opvolger van Mandos, Jaap Gelok, liet al bij zijn aantreden weten niets met schapen te hebben. Kennelijk wel met de Kamerse Kooi want met veel subsidie werd het bezoekerscentrum uitgebreid.

Dat heeft weinig opgeleverd, omdat er voor de voorlichting geen geld beschikbaar was. De relatie met de herders verzuurde, de provincie trok de subsidie in en ook de gemeente Borsele wilde niet meer betalen.

Een oplossing werd gezocht bij Melkschappenbedrijf De Zwaakse Weel. Dat was bezig bij Kwadendamme een bedrijf op te bouwen met de productie van schapenmelk, schapenkaas en overheerlijk ijs.

Het bestuur verhuurde de Schaapskooi voor niets en de melkschappen moesten de taak

van de kudde overnemen. Maar grazen is niet goed voor de melk en de begrazingsvergoeding van Natuurmonumenten was onvoldoende om er een fulltime herder op na te houden. Bovendien had het bestuur iets weggegeven wat niet van hem was. De kooi is nog steeds bezit van Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer.

Het melkschappenbedrijf is maar één van de slachtoffers van de gang van zaken. Zo zijn daar ook de herders, die bij de rechtbank in en uit moesten lopen om hun centen te krijgen.

Ook het Schaapscheerdersfeest sneuvelde omdat het dorp niet van plan was zich voor de commercie uit te sloven.

De bloemdijken kunnen de verdere verspreiding van bijzondere soorten wel vergeten. Omdat de schapen, bij gebrek aan een scheper, steeds vaker in flexnetten stonden, kan Natuurmonumenten de dijken net zo goed maaien en het maaisel afvoeren. Dat is goedkoper en het gaat verruiging even goed tegen.

En dan zijn er nog de toeristen en recreanten waar Borsele het van moet hebben. Allerlei samenwerkingsverbanden zijn erop gericht het de toerist naar de zin te maken met bijzondere attracties. Maar de grootste attractie: een onverwachte kudde schapen met een herder en een hond op een stille dijk, is weg: Jammer.

SOMBERE TOEKOMST DREIGT VOOR DELTAWATEREN

Nederland heeft ruim 160 zogenoemde Natura 2000-gebieden. Onderdeel van een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Hard nodig, omdat natuur en soortenrijkdom in de landen van de Europese Unie – Nederland niet uitgezonderd – al jarenlang snel achteruitgaan. Alle Deltawateren behoren er toe. Van noord

naar zuid: Oude Maas, Haringvliet, Hollands Diep, Grevelingen, Oosterschelde, Veerse Meer, Westerschelde en Saeftinghe. Voor elk gebied moet een beheerplan worden gemaakt. Daarin staat hoe de natuur erbij staat en welke (extra) maatregelen nodig zijn om de waarden te behouden, te beschermen en te verbeteren.

Opgenomen is ook welke activiteiten wel en niet toegestaan zijn. Voor alle Deltawateren is na vele jaren van moeizaam overleg één overkoepelend beheerplan opgesteld, met deelplannen voor de verschillende wateren. Burgers kregen zes weken de tijd om hun mening te geven over de ontwerpplannen.

Uit het ontwerp beheerplan voor de Deltawateren en zeker ook dat voor de Westerschelde, doemt een onthutsend gebrek aan ambitie op. Het lijkt erop dat de aanwijzing tot Natura 2000-gebied in de praktijk weinig voorstelt. Er wordt ruim baan geboden aan allerlei activiteiten, ook die een ongunstige invloed hebben op de natuurwaarden. Het is uiterst minimaal wat aan verbetermaatregelen wordt voorgesteld.

Dit stevige commentaar is de kern van de inspraakreactie (officieel zienswijze genaamd) die het bestuur van de BZZB heeft ingediend. Met daaraan toegevoegd (immers, niet alleen kritiek uiten, maar ook oplossingen aandragen) wat dan wél de insteek behoort te zijn. Namelijk werken van een ongunstige staat van instandhouding naar een gunstige staat van

instandhouding plus. Zo kan een buffer worden gecreëerd. Streven moet zijn een ecosysteem dat tegen een stootje kan en niet meteen door nadelige invloeden op achterstand komt te staan.

Ambitueus? Zeker wel. Maar we hebben het wel over de zuidwestelijke delta, die samen met de Waddenzee tot de meest waardevolle natte natuurgebieden in ons land behoort. Om zo'n gebied in stand te houden – denk alleen aan de vele duizenden vogels waarvoor de delta van levensbelang is – mag best wel wat moeite gedaan worden. En van de overheid mag verwacht worden dat die het lef heeft paal en perk te stellen aan ongebreidelde activiteiten in en nabij Natura 2000-gebieden.

Dat is helaas niet het geval. De economische en sociale belangen –

ofwel het verstevigen en vergroten van menselijke activiteiten – krijgen vrijwel altijd voorrang boven de natuur. Netwerk Natura 2000 is juist bedoeld om de natuurwaarden te behouden en versterken. Dit betekent volgens het bestuur van de BZZB dat in een beheerplan de natuurbelangen voluit voorop horen te staan en niet het bestaan en toekomstig gebruik. Dat lijkt ons toch niet zo moeilijk.

Racen en kitesurfen

Vastgesteld is dat de Westerschelde in een ongunstige staat van instandhouding verkeert. Dan mag er een actieve inzet worden verwacht dat om te buigen. In het ontwerpplan voor de rivier worden alleen aanleg van een broedvogeleiland en herstel Voorland Nummer Een (bij Hoofdplaat). Dat is bepaald niet om over naar huis te schrijven, integendeel.

GEMEENTE EN LAND VAN BORSELE ZETTEN BORSELE OP DE

Zijn er geslaagde nieuwe pogingen of is het weer veel van hetzelfde? De BZZB probeert de ontwikkelingen in de Zak, die tot doel hebben de voorzieningen op een hoger niveau te krijgen en meer toeristen te trekken, te volgen. Wat worden we er wijzer van?

Land van Borsele is een ondernemersinitiatief dat waardering verdient, maar nog steeds niet flitsend en gedragen over het voetlicht komt. Wat tegenslag mag als verontschuldiging klinken.

Pogingen van de BZZB om mee te denken over initiatieven (bijvoorbeeld over BOPS, organisatie en andere doelen) worden niet erg serieus genomen en blijven in de lucht hangen. Misschien laat het

'nieuw aangevulde' bestuur met bekende namen binnenkort geïnspireerd van zich horen.

De BZZB heeft de ontwikkelingen trouw gevolgd en twijfelt ondertussen aan haar rol in deze. In ieder geval hopen we dat onze waarschuwing de 'kip met de gouden eieren' niet te offeren, gehoor krijgt. Betrokkenheid en sturing om het gebied toegankelijk, maar tevens mooi, rustig en vol van

vanzelfsprekende beleving te houden, zijn wellicht belangrijker dan de beschikbare energie aan grotere projecten en economische belangen te besteden.

Land van Borsele kwam al gauw de gemeente tegen bij haar pogingen om 'Watt' te bereiken. Middelen zijn een heet hangijzer, samenwerking en verbinding staan hoog op de agenda. Zo is een bottom-up initiatief toch snel in handen gekomen van de gemeente.

Land van Borsele ging voor energie, van kerncentrale – een nieuw op te richten energiecentrum – tot fruit. Het is een stichting geworden, die een streekfonds kan beheren en subsidies kan verwerven. Is dat opnieuw wat de ondernemers nodig hebben? Leiding en

Moet het eerst nog slechter gaan met de Westerschelde?

Opmerkelijk is het dat overheden altijd wel geld beschikbaar stellen voor economische activiteiten (zie op lokaal niveau bijvoorbeeld de inzet van de gemeente Borsele voor uitbreiden van de recreatie), maar de hand op de knip houden als natuurherstel in het geding is.

Wij vinden het niet te verteren dat op de Westerschelde volop ruimte wordt geboden voor snelle recreatievaart (raceboten) en kitesurfen. Een overheid moet dat gewoon niet willen toestaan. Waarom moet kennelijk overal alles kunnen? We mogen ons toch ook wel wat beheersen? Racen en kitesurfen zijn helemaal strijdig met de uitgangspunten voor aanwijzing van een Natura 2000-gebieden. Als er toch races gehouden moeten worden, dan hooguit in een beperkt

gebied in de monding.

De maatregelen die de overlast van kitesurfen bij de Plaat van Baarland moeten beperken, zijn een lachertje. Boeien en een drijflijn aanbrengen werken in de praktijk totaal niet. Er zijn al surfers op de Plaat van Baarland gesignaleerd en als Baarland straks officieel kitesurfspot wordt, zal dat alleen maar erger worden. Er is onderzoek gedaan naar gevolgen voor de vogels, maar dat was beperkt en dateert uit 2011, toen er nog geen sprake was van kitesurfen.

Sindsdien is het strandje opgewaard, is er een surfschool gekomen en staat op de dijk een horecapaviljoen. Er is onvoldoende kennis over de versturende effecten hiervan. En het gevaar voor ongelukken is groot, mede door de ongunstige ligging. Er moest al

meerdere malen reddend worden ingegrepen omdat surfers richting vaargeul in de problemen raakten. Afgelopen zomer knalde een kite-surfer tegen een container van het strandpaviljoen.

Als oplossing voor het toelaten van voor de natuur negatieve activiteiten wordt handhaving genoemd. Controle op naleving van de regels. Ook dat is een lachertje. Handhaving krijgt in de praktijk absoluut geen voorrang. Politie, bijzondere opsporingsambtenaren en natuurbeheerders hebben wel andere dingen aan hun hoofd dan de regels van een beheerplan controleren. Dus zijn veel maatregelen die worden genoemd om de natuur te beschermen, een wassen neus. Maar het staat in elk geval allemaal keurig op papier.

KAART: TOERISME OP EEN HOGER PLAN

middelen van derden? Het lijkt erop.

De gemeente kwam zelf ook met een nieuw initiatief: *Borsele op de Kaart*. Verbinding is het motto met als eerste doel enige ideeën realiseren. Deze 'gedragen' ideeën kwamen in een aantal sessies onder leiding van ingehuurde promotors boven drijven. Te weten: evenementenplatform, een bus (al in 2015 deels in gang gezet door een bijdrage van de gemeenteraad voor de hop on-hop off Zomerbus), fietstoerisme, marketingplan, streekproeverij, bijzondere overnachtingsplaatsen (= BOPS).

Land van Borsele was en blijft steeds dé partner, maar al gauw werd duidelijk dat de ondernemers

voor verbinding een coördinator nodig hebben. De gemeente schreef een toeristisch actieplan voor 2015-2019 en zoekt nu een toeristisch functionaris, een freelancer in deeltijd.

Het toeristisch actieplan *Borsele op de Kaart* is vastgesteld door de gemeenteraad en voorzien van een budget.

Dan valt er nog melding te maken van het initiatief Hoedekenskerke 360 graden, www.hkk360.nl, een proefproject van een Delfts stedenbouwkundig bureau, dat daarvoor ondernemers zoekt. In HKK vormt zich een knooppunt voor toerisme, een TOP (Toeristisch Overstap Punt). In de raad sprak de burgervader zelfs over de Westerschelde Experience.

Ook is er sprake van een toeristische denktank, een toeristisch informatiepunt en Dark toerisme (initiatieven verbonden aan de beleving van de 2e Wereldoorlog). Al met al veel plannen, die om uitwerking vragen. Wie gaat het doen, op wat voor manier en hoe vernieuwend en wervend zijn die plannen eigenlijk? Wat vinden de bewoners van de Zak ervan en welke toeristen gaan we trekken?

En *what 's in a name*? De Zak van Zuid- Beveland is toch gewoon in naam en verschijning al mooi genoeg om te behouden. De BZZB gaat voor zover het in haar vermogen ligt de ontwikkelingen verder volgen en van commentaar voorzien.

TOP HOORT NIET MEER IN 'S-GRAVENPOLDER

Samen met de Zeeuwse milieufederatie (ZMf) en een achttal omwonenden heeft het bestuur van de BZZB een zienswijze ingediend bij de Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD) op de hernieuwde ontwerp omgevingsvergunning voor Triumphus Onion Products, oftewel TOP, in 's-Gravenpolder. Grote vraagpunten zijn voor ons het veroorzaken van stank (verzachtend 'geur' genoemd), het ontstaan van te veel lawaai, het optreden van trillingen, hinder door de opslag van grond en uienpellen in de buitenlucht en het ontbreken van regels voor opslag van gevaarlijke stoffen.

In feite is er maar één juiste conclusie: een bedrijf van aard en omvang als TOP hoort absoluut niet thuis aan de rand van een woonkern als 's-Gravenpolder. In de loop van de jaren heeft het bedrijf stelselmatig de omvang van activiteiten op het terrein aan de Baarlandsezandweg uitgebreid. Daardoor is nu een grote agrarische industrie ontstaan die niet meer past op een kleinschalig industrieterrein aan de rand van een dorp.

Twee jaar geleden wezen we hier al op toen een nieuw bestemmingsplan voor TOP aan de orde was. Het argument werd weggevuurd door zowel het college van burgemeester en wethouders als de gemeenteraad van Borsele. Bovendien zou verplaatsing erg kostbaar zijn. Als het gaat om geld of kwaliteit van de leefomgeving, dan wint het financiële argument altijd, zeker in Borsele.

We snappen heus wel dat verplaatsing voor een bedrijf niet aangenaam is, maar het is TOP zelf dat almaar groter en meer wil. Als dat leidt tot een situatie

die voor omwonenden en het milieu steeds onaangener wordt, dan is het de verantwoordelijkheid van een bedrijf en de gemeente om de knopen te tellen. Een omgevingsvergunning is een ontoereikend instrument om de kwaliteit van de leefomgeving te waarborgen. Ondanks regels blijft de overlast toch aanzienlijk. Verplaatsen van een deel van het dorp is lastiger dan verplaatsen van de fabriek.

Nieuwe vergunning

Onze opmerkingen over het bestemmingsplan leidden eind 2013 tot overleg met TOP en gemeente. Afsproken werd dat er een overleggroep gevormd zou worden, waarin omwonenden en belangorganisaties regelmatig geïnformeerd zouden worden over ontwikkelingen. Noch de gemeente, noch de directie van TOP heeft zich aan de afspraak iets gelegen laten liggen. Na een eerste verkennend gesprek is er nooit een overleg bijeen geroepen. De BZZB is nooit benaderd door TOP.

Half 2014 kwam er een ontwerp omgevingsvergunning voor TOP,

waarop wij netjes een zienswijze indienden. Daarna bleef het lang stil. Eind 2014 liet de gemeente weten dat vertraging was opgetreden doordat TOP de aanvraag voor de vergunning wijzigde. Kennelijk zo ingrijpend, dat de ontwerp omgevingsvergunning van tafel verdween en er nu dus een hernieuwde vergunning ter visie is gelegd. En daarop is dus opnieuw door ZMf, omwonenden en BZZB een zienswijze ingediend.

We stellen vast dat TOP al bijna 25 jaar niet voldoet aan de geluidsnormen. Daar heeft de gemeente nooit tegen opgetreden. Ook in de nieuwe ontwerp vergunning worden de normen niet gehaald, maar het gemeentebestuur gebruikt de mogelijkheid die het heeft om overschrijdingen (tijdelijk) goed te keuren. Daarmee zijn we het oneens, omdat er geen duidelijke argumenten worden gegeven voor de afwijken van de regels. In feite wordt TOP door de gemeente 'beloond' voor het jarenlang overtreden van de geldende (en verouderde) vergunning.

vervolg pagina 7

vervolg TOP

Stankoverlast

Iedereen in de omgeving van TOP en ook passanten ervaren dat de fabriek vaak stankoverlast veroorzaakt. Een penetrante geur die tot in de wijde omtrek te ruiken is. Het bedrijf heeft er nooit iets afdoende aan gedaan. De nieuwe voorschriften over het optreden van geuroverlast zijn onduidelijk en zodanig dat gemeentelijk optreden niet mogelijk is. Ook mag doorgedraaid worden tijdens storingen van geurbepalende installaties die dan toch uiteindelijk moeten worden aangelegd. Het zou zo moeten zijn dat bij en storing aan de filters en verbrandingsinstallatie de productie gewoon gestopt wordt. Dat gebeurt in veel fabrieken.

TOP slaat grondafval en andere afvalstoffen in de buitenlucht op.

Dat mag niet met stuifgevoelige stoffen. Er wordt in de vergunning gesproken over bevochtiging, maar het bevochtigen van uienafval leidt onherroepelijk tot stank. Daarom pleiten we voor opslag binnen, dan wel dagelijkse afvoer van het afval. Omdat uienolie een brandbare vloeistof is, vinden we dat voor de opslag ervan in de vergunning veiligheidsvoorschriften moeten worden opgenomen. Tenslotte vragen we aandacht voor de verkeersveiligheid rondom en op de routes naar TOP.

Natuurmonumenten heeft ook een zienswijze ingediend. Een stap waar we blij mee zijn, omdat het aangeeft dat er breed bezwaren bestaan tegen TOP. NM richt zich vooral op de vervuiling van oppervlakte- en bodemwater door de fabriek. De koelinstalla-

tie van TOP is bijna in het aangrenzende natuurgebied neergezet. Uit de pijpen verstuift geregeld een lichtzure nevel. Struweel wordt bruin en gaat dood. De BZZB heeft deze zienswijze mede ingediend.

Zoals het hoort hebben we de zienswijze ingediend bij de Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland, die verantwoordelijk is voor de inhoud van de ontwerpvergunning. Die natuurlijk ook is goedgekeurd door het college van B&W van Borsele. Daarnaast hebben we bij de gemeente zelf een tweede zienswijze ingediend tegen het besluit om af te wijken van de normen voor geluid.

WATERSCHAP MAAKT BELEIDSPLAN GROEN

Waterschap Scheldestromen werkt aan een Beleidsplan Groen 2016-2025. Daarin staat de visie van het schap op de beplantingen in Zeeland. Geen eenheidsworst voor de hele provincie, maar opgesplitst in deelgebieden, waaronder de Zak van Zuid-Beveland. Een belangrijk plan, want als het om groene stoffering van het landschap gaat is Scheldestromen een grote speler.

Het waterschap heeft in onze provincie liefst 125.000 bomen en ruim 400 strekkende kilometer singelbeplanting in eigendom, beheer en onderhoud. Je kan rustig stellen dat de beplanting van het waterschap sterk bepalend is voor het Zeeuwse landschap. Niet alleen omdat die zorgt voor een mooi en aantrekkelijk beeld en ecologische waarden heeft. Ook omdat groen een functie heeft bij het veilig begeleiden van de weggebruiker over de wegen.

Over de Zak wordt onder meer opgemerkt dat het goed bewaarde stelsel van dijken – dat vormgeeft aan een groot aantal kleinschalige polders – beeldbepalend is. De kleinschaligheid wordt versterkt door op de dijken aangebrachte beplantingen. Het is uniek voor Nederland en heeft bijgedragen aan de status van

Nationaal Landschap. Een analyse waarmee wij het als BZZB alleen maar hartgrondig eens kunnen zijn. Een status die ons inziens verplichtingen met zich meebrengt en dat wordt helaas nogal eens makkelijk vergeten.

Karakteristiek zijn de grenslanden; bomen die ter markering van eigendomsgrenzen zijn geplant. In de oudlandgebieden – waaronder de herverkavelingsblokken bij Hoedekenskerke, Baarland, Oudelande en Ellewoutsdijk – nemen de wegbeplantingen een belangrijke plaats in. Ze treden er als het ware in de plaats van dijkbeplantingen. Daarnaast draagt de wegbepanting bij aan het onderscheid tussen oudland en nieuwland. De plaatselijk dichte haagachtige beplantingen zijn vergelijkbaar met de hagen op Walcheren.

Het waterschap stelde ons in de gelegenheid opmerkingen over het beleidsplan, dat nog in de ontwerpfase zit, te maken. Als bestuur van de BZZB vinden we dat een plezierige zaak. Het geeft volgens ons aan dat de opstellers van het plan ook willen luisteren naar andere ingelanden dan alleen de boeren. Met de grote lijnen van het plan kunnen we het eens zijn.

vervolg pagina 8

Onthaasting

Het belang van beplanting voor het veilig begeleiden van verkeersdeelnemers is door ons al eerder omarmd. We werkten mee aan de landschapsbewuste verkeersvisie voor de Zak van Zuid-Beveland (met provincie, gemeente Borsele, waterschap, Zeeuwse Milieufederatie). Maar overeenkomstig onze doelstellingen zijn de ecologische, landschappelijke en cultuurhistorische waarden zeker zo belangrijk. Beplanting kan ook bijdragen aan een positieve beleving van inwoners en bezoekers én aan onthaasting. Dit past prima in de kleinschalige, rustige en groene Zak van Zuid-Beveland.

Binnen het waterschap zijn meerdere afdelingen die te maken hebben met het groenbeleid, zoals Wegen, Waterkeringen en Waterbeheer. Wij pleiten ervoor dat er goede afspraken tussen de afdelingen zijn en dat rekening wordt gehouden met de algemene uitgangspunten van

het Groenplan. Dat zal best lastig zijn om de wensen en eisen van de afdelingen nog wel eens verschillend zijn. Denk aan plantafstanden, zichthoeken, en dergelijke.

Plantrecht

In het plan is sprake van een plantrecht in de Zak van Zuid-Beveland. Het houdt in dat derden het recht hebben beplanting op eigendommen van het waterschappen te planten of dat juist niet te doen. Het betekent dat het waterschap al aanwezige beplanting niet zomaar mag rooien of snoeien. Of geen nieuwe bomen mag planten als een perceel kaal is. We kenden het plantrecht niet, het is zo'n enigszins verborgen cultuurhistorische relikwie.

Het waterschap wil eenzijdige beplanting (populieren bijvoorbeeld) omvormen en mogelijk wordt Zuid-Beveland testgebied. Daar moet wel een duidelijke visie aan ten grondslag liggen,

vinden we. Genoemd worden nieuwe Zeeuwse soorten en variëteiten. We zijn benieuwd welke dat zijn. Omvormen en nieuwe beplanting is een goed streven, maar er moet ook aandacht voor zijn dat bomen gewoon oud mogen worden. Dat kan heel goed, als er voldoende onderhoud wordt gepleegd.

Een minpuntje is dat het Beleidsplan Groen niet ingaat op het grasbeleid van het waterschap. Dat is een gemiste kans. We doelen vooral op berm- en dijkbeheer. In plaats van door-groeistenen als wegverbreding, de berm verbreden met groen. Gelet op de raakvlakken kunnen bomen en bermen best in één plan worden opgenomen. We zijn benieuwd naar de definitieve versie. Afgesproken is dat we nog nader overleggen met de verantwoordelijke waterschapper, Bert Paul de Kam. We komen er dus op terug.

